

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jæernet

Citation: Kidde, Harald: "Jæernet", i Kidde, Harald: *Jæernet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 426. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608063277472/facsimile.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Jæernet

- 174 *søer også kunne hælle Maria*; jf. Luk. 10,38-42.
- 176 *Graaf*: led til mark, gård osv. – *Nils Magnus Lundh*: ikke identificeret.
- 177 *«Mose och Lamboens visor»*: Georg Lybeckers salmesamling udkom 1717, 3. opl. 1853; (jf. Harald Kiddes fejlagtige oplysning i *Vandringer* (1920) s. 154-5). Sangene, Kong Karl forbod i Lusitana.
- 178 *Neset*: kan identificeres som halvøen mellem Jäsefors og Arvika. – *Faktore*: i Värmland betegnelse for godskspeditions knyttet til ladeplass ved kajal, fiod el. sa. – *Terges gamle Offerkilde*: St. Görans källa el. Thor-geeskällan ved Rinkesed. – *Olof Tratalje* se n.o.s. 74. – *Sjöhalla*: Säffle.
- 179 *Solør*: Solör. – *Håkon, Ladegårernes Fader*: Håkon Grjotgardsson (o. 900), der drog fra Hålogaland og slog sig ned på Lade nær Trondhjem; blev stamfader til den magtfulde slægt Ladegårerne og svigerfader til kong Harald Hårfager. – *Atle hin Smale*: norsk jarl, i strid med Håkon Grjotgardsson om retten til at styre Sogn. I slaget i Stongfjorden i Sunnfjord faldt H.G., mens Atle senere døde af sine sår. Slaget, der omtales i Eyvind Skáldespillers *Háleyggjatal*, henlægdes tidligere fejlagtigt til Gássfjorden. – *Pilgrimskarre* – *Gladsvald hellige Kloster*: forveksling med Gudvalds-ja el. Rorna kloster på Gotland; Kudde synes her at bygge på P. Björkmans *Beskrifning over Wemland* bd I (1842) s. 160, hvor folketraditionen om valfarter omtales. – *Peder Olson*: miskon adelsmanden Peter Ulfsen (Roos) (d. senest 1442), der anførte den värmlandske bondeslægt under Engelbrektsopproret 1434. – *Crispin Lowenthal*: (1705-66) kavaleriofficer; født i svensk, senere i hessisk (jeneste). – *Sven Hilding*: S. Pettersson Hillring synes at have givet navn til Hillringsberg (Glava sogn). – *Piccolomini*: Octavian P. (1599-1656), hertug af Amalfi. Feltherre på kejserlig og spansk side i Trediveårskrigen, blev sået 1642 af Torstenson ved Breitenfeld. – *Carl Palmfelt*: (1686-1753), blev tager til fange af russerne efter slaget ved Poltava 1709. – *Majör Carlsten*: ikke identificeret. – *Gustaf Mauritz Ansgari*: (1757-1814) finsk general og diplomat; ledede de svenske tropper ved Norges grænse under krigen 1808, siden landsforvist og i russisk genese fra 1811 til sin død. – *Edu*: skanse i Eda sogn, Jässö hd, ved landevejen fra Arvika ind i Norge. – *Georg Adelspane*: (1760-1835) svensk greve, officer og forfatter; skrev sammen med oberst C.H. Poste 8. januar 1809 i Ökne gæstgivergård en proklamation til »vestra armene« – den del af den svenske hær, som opererede mod Norge – og opfordrede den til at gøre opst mod Gustaf IV Adolf og således standse krigen mod Rusland. – *Anna Lisa (Elisabeth) Liljehjörn*: (1790-1861) datter af godsejer Knut L. på Odensstad; i 1816 gift med Geijer (se n.o.s. 32). – *Laura Tigné*: ikke identificeret.
- 180 *Pawillius Diarrys du Cheron*: se n.o.s. 86. – *Loes de Geer de Chaynée*: se n.o.s. 28. – »*Krisen var sit Herrens skæbje*«: ikke identificeret.
- 181 »*I Herrens name*«: se n.o.s. 173. – *Loven af 1811*: ikke identificeret.
- 182 »*Vardes, gode Gud, bevara*«: ikke identificeret.
- 183 Sparlognet: sengoomhæng. – *Hugføhrs-Protokol*: Konventikelplakaten af 1726 pålagde præsterne at overhøre deres sognebørn i kristendoms-